

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 1213/24

לפני: כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט א' שטיין
כבוד השופטת ר' רונן

העותר: ארגון לביא

נגד

- המשיבים:
1. שר המשפטים, ח"כ יריב לוין
  2. מ"מ נשיא בית המשפט העליון, השופט עוזי פוגלמן
  3. שופט בית המשפט העליון יצחק עמית
  4. שופטת בית המשפט העליון דפנה ברק-ארז
  5. הוועדה לבחירת שופטים
  6. הרשמת קרן אזולאי
  7. הרשמת ליאור משאלי שלומאי
  8. עו"ד רועי גרוסברגר
  9. עו"ד יהודית דורי דסטון

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותר: עו"ד יצחק במ

בשם משיבים 1 ו-5: עו"ד עמרי אפשטיין; עו"ד ענת גולדשטיין

פסק-דין

השופט ד' מינץ:

בעתירה שלפנינו התבקשנו ליתן צו על תנאי המורה למשיבים לבוא וליתן טעם מדוע לא יימנעו משיבים 2-4 מלדון במועמדותם של משיבים 6-9 בוועדה לבחירת שופטים (להלן גם: הוועדה); מדוע לא תקבע משיבה 5 נוהל לניגוד עניינים כך שחברי הוועדה יידרשו להצהיר ולפרט על אודות מידת היכרותם עם המועמדים לשיפוט; ומדוע לא יימנע משיב 1 מכינוס הוועדה עד לגיבוש נוהל כאמור.

הרקע לעתירה

1. ברקע לעתירה הודעה שפורסמה ברשומות ביום 4.1.2024 לפי סעיף 11ב לכללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים), התשמ"ד-1984, ובה שמות המועמדים שעניינם יידון לפני הוועדה במועדים שונים בחודשים פברואר ומרץ שנה זו. במסגרת שמות המועמדים האמורים נכללו גם משיבות 6-7, רשמות בית משפט זה; משיב 8, עוזר משפטי למשיב 3; ומשיבה 9, עוזרת משפטית למשיבה 4. משיבים 3 ו-4 הם שופטי בית משפט זה הנמנים על חברי הוועדה.

2. בעקבות פרסום ההודעה, ביום 25.1.2024 פנה העותר במכתב למשיבים 1-2 בדרישה לערוך התאמות בנוהל ניגוד העניינים שאליו כפופים חברי הוועדה (נוהל למניעת ניגוד עניינים של חברי הוועדה לבחירת שופטים שאושר במליאת הוועדה ביום 16.9.2011; להלן: נוהל ניגוד העניינים או הנוהל), ולהימנע מלדון במועמדותם של משיבים 6-9 עד אשר יעודכן הנוהל. במכתב נטען כי הנוהל הקיים הוא לקוני בהשוואה לנהלים מקבילים בשירות הציבורי, וכי אירועי עבר בנוגע לעבודת הוועדה, כמו גם כוונת הוועדה להכריע בעניינם של ארבעה מועמדים בעלי זיקה הדוקה לשלושת השופטים החברים בה, מחייבים לגבש נהלים ראויים למניעת ניגוד עניינים והקפדה יתרה על אכיפתם. נטען בהקשר זה כי רשמי בית משפט זה עובדים באופן אינטנסיבי עם כל שופטי בית המשפט, וכי עוזרים משפטיים לשופטים עובדים עמם באופן הדוק ויומיומי. קשרים אלה יוצרים זיקה הדוקה ביותר המקימה חשש ממשי לניגוד עניינים. בנוסף על כך, לעוזרים משפטים נגישות לכלל שופטי בית המשפט ולא רק לשופט לצדו הם עובדים, באופן המקנה להם יתרון משמעותי ובלתי הוגן לעומת מועמדים אחרים לשיפוט. נטען כי חרף חובתם של חברי הוועדה להפעיל שיקול דעת עצמאי בהצבעותיהם, אין הם מנועים מלהיוועץ עם חבריהם לכס השיפוט בנוגע לעוזריהם המשפטיים. כן נטען כי מצבם של שופטי בית משפט זה בוועדה שונה ממצבם של יתר הנציגים, שכן שלושת השופטים מייצגים "סיעה" אחת ומצביעים בדבוקה אחת, ולפיכך מניעות הקיימת לאחד מהם משפיעה גם על השניים האחרים. לגישת העותר, מצב זה מחייב "להרהר מחדש" אחר הוראות הנוהל ולחדדן על מנת להבטיח את טוהר הליך המינוי, את אמון הציבור בהליך ואת הגינות ההליך. העותר הדגיש במכתבו כי לדידו אין להסתפק בכך שהשופטים שעוזריהם מועמדים לשיפוט יימנעו מהדיון באותו מועמד. זאת הן מאחר שההיכרות של שני השופטים האחרים עם אותם מועמדים פוגעת אף היא במראית פני הצדק ובהגינות הנדרשת מחברי הוועדה כלפי יתר המועמדים; והן מפני שבנסיבות ענייננו מועמדים שני עוזרים של שני שופטים שהם חברי הוועדה, מה שעלול להוביל להצבעה צולבת שתצטייר בציבור כ"יד רוחצת יד".

3. במענה מטעם המחלקה המשפטית של הנהלת בתי המשפט מיום 1.2.2024 צוין כי בהתאם להוראות נוהל ניגוד העניינים, משיבים 3 ו-4 לא התכוונו ליטול חלק בהחלטות הוועדה בנוגע לעוזריהם המשפטיים (משיבים 8 ו-9), ומשיבה 4 אף לא התכוונה ליטול חלק בהצבעה לגבי משיבה 7 למען הזהירות וניקיון הדעת. עוד צוין כי בהיעדר "עניין אישי" כהגדרתו בנוהל אין כל מניעה כי שופטי בית המשפט החברים בוועדה ישתתפו בקבלת החלטות ביחס לעוזרים משפטיים, ואין כל בסיס לטענות לפיהן השופטים חברי הוועדה פועלים בניגוד להוראות החוק ואינם מפעילים שיקול דעת עצמאי או מגיעים להסכמות בלתי חוקיות. גם אין כל מניעה כי שופטים חברי ועדה ישתתפו בהליך קבלת החלטות ביחס לשופטים ורשמים מכהנים במערכת. לצד זאת, מצא משיב 2 כי בשל קשרי העבודה בינו לבין משיבה 6, והגם שהדבר אינו מתחייב מהנוהל, שלא ליטול חלק בדיון או בהחלטה ביחס אליה. עוד הובהר כי שופטי בית המשפט חברי הוועדה היו נוהגים כמפורט לעיל ללא קשר לפניית העותר בהתאם להוראות הדין והנוהל.

4. מכאן העתירה שלפנינו. לטענת העותר, מצב הדברים שבו הוועדה עתידה להצביע על מועמדותם לשיפוט של ארבעה עובדי בית משפט זה, נוגד הלכות מפורשות שניתנו בכל הנוגע להיקפו ולמהותו של האיסור החל על עובד ציבור להימצא בניגוד עניינים במסגרת תפקידו. הצבעה ביחס למועמדים שהשופטים חברי הוועדה מכירים שנים רבות ונמצאים עמם בקשר יום-יומי, כאשר בעניינו של כל אחד מהמועמדים קיים שופט המנוע מלהצביע, מקימה יותר מחשש סביר לניגוד עניינים, ולמצער שכך יתפסו הדברים בציבור. עוד נטען כי נוהל ניגוד העניינים אינו מסתכם בהטלת חובה להימנע מפעולה שבה יש לחבר בוועדה עניין אישי, אלא מטיל גם חובה עצמאית לפעול מתוך גישה הוגנת. חובה זו כוללת גם חובה לנהוג בשוויון בין המועמדים, וברי כי העובדה שעניינם של משיבים 6-9 יידון בוועדה כאשר רבע מחבריה מכירים אותם, מקנה להם יתרון בלתי הוגן בהשוואה למועמדים אחרים. מעבר לחוסר השוויון בפועל, הדבר גם גורם לתחושה של חוסר שוויון בין המועמדים. העותר ציין כי לאורך השנים רבים מעובדי בית משפט זה מונו לשיפוט, ונתון זה מצדיק משנה זהירות. הודגש כי אין בעתירה כדי להטיל דופי בשופטים שמונו זה מכבר מקרב עובדי בית המשפט העליון ואף לא במשיבים 6-9, ברם הליך המינוי חייב להיות נקי ולו למראית עין. אף אם בפועל אין ניגוד עניינים במצב שבו שופטים מצביעים על מועמדותם של עוזרים משפטיים של חבריהם ועל רשמות בית המשפט, אין להעלות על הדעת שאדם סביר יקבל את הטענה שאין חשש סביר לניגוד עניינים.

בנוסף על האמור, עיון בנוהל ניגוד העניינים מעלה כי הוא לקוני במיוחד ואינו כולל היבטים רבים המקובלים בשירות הציבורי. כמו כן, הנוהל אף אינו תואם את הנחיית היועצת המשפטית לממשלה מס' 1.1555 (להלן: הנחיית היועצת), מאחר שאינו כולל שאלון מפורט שבו נדרשים חברי הוועדה לפרט את אופי היכרותם עם המועמדים ואינו כולל מעורבות של היועץ המשפטי של הוועדה בסוגיה זו. כמו כן, מדובר בנוהל שהותקן לפני למעלה מעשור, ואירועי המציאות שהתרחשו מאז אשר פגעו קשות באמון הציבור בוועדה, מצדיקים את תיקונו.

5. בתגובה לעתירה נטען תחילה כי דין העתירה להידחות על הסף בשל השיהוי הכבד שנפל בהגשתה. הפנייה המוקדמת למשיבים 1-2 נעשתה בחלוף שלושה שבועות מיום הפרסום ברשומות של רשימת המועמדים שעניינם יידון בוועדה, והעתירה הוגשה בחלוף למעלה משבוע מיום מתן המענה לפניית העותר, זמן קצר ביותר טרם מועד כינוסה הראשון של הוועדה. מדובר בשיהוי סובייקטיבי אשר מעמיד את המדינה ואת בית המשפט בסד זמנים דחוק במיוחד. זאת בפרט בהתייחס לסעד שעניינו בשינוי נוהל ניגוד העניינים שאושר על ידי הוועדה כבר בשנת 2011. נוסף על כך לוקה העתירה בשיהוי אובייקטיבי, שכן מועד הגשתה טומן בחובו פגיעה אפשרית במועמדים ששמותיהם נכללו בהודעה שפורסמה ברשומות (לרבות משיבים 6-9); שיבוש אפשרי של סדרי עבודת הוועדה; ופגיעה באינטרס הציבורי החשוב של מינוי שופטים לערכאות השונות.

כן נטען כי דינה של העתירה להידחות לגופה בהיעדר עילת התערבות. הלכה למעשה, העותר מבקש להחיל כלל גורף לפיו כל השופטים חברי הוועדה לא ידונו בעניינם של כלל המועמדים מקרב עובדי בית המשפט העליון. אלא שעל פי הדין הקיים, היכרות על רקע מקצועי אינה מקימה כשלעצמה אפשרות ממשית או חשש סביר לניגוד עניינים, והדבר קיבל ביטוי אף בהנחיית היועצת. צוין בהקשר זה כי על פי הנוהל, הגדרת "עניין אישי" האוסר על חבר הוועדה להשתתף בקבלת החלטה מסוימת כוללת גם קשרי עבודה הדוקים עד לחלוף שנתיים מסיומם, ללא בחינה פרטנית של טיב הקשר. במובן זה, לא רק שהנוהל אינו סוטה מהרף הקבוע בפסיקה ובהנחיית היועצת, אלא שהוא קובע רף גבוה מהמקובל ומהמתחייב בדין בכל הנוגע לקיומו של "עניין אישי" על רקע יחסי עבודה. בהתאם לכך, לא נפל כל פגם באופן יישומו של הנוהל בנסיבות העניין, ואין בענייננו אפשרות ממשית או חשש סביר לניגוד עניינים. מעבר לכל האמור, קבלת הסעד המבוקש עלולה להביא לשיבוש עבודת הוועדה ולהפרת האיזון שקבעה הרשות המכוננת בנוגע להרכב הוועדה לבחירת שופטים.

לבסוף נטען כי לא בוססה בעתירה עילה להתערבות שיפוטית בנוהל ניגוד העניינים. זאת בין היתר מפני שהוועדה היא שאמונה על קביעת סדרי עבודתה; החובה שלא לפעול בניגוד עניינים אינה נובעת כשלעצמה מהנוהל אלא מהדין; ולהבדיל מתפקיד ציבורי "רגיל" שבו ידועים התחומים שבהם עוסק התפקיד וניתן לתת מענה לניגוד העניינים באמצעות מילוי שאלון, חברי הוועדה אינם יודעים בתחילת כהונתם את זהות המועמדים שבעניינם יידרשו לדון.

6. יוער כי בתגובה צוין כי זו הועברה לעיונו של משיב 1, שר המשפטים, אשר הביע את עמדתו כי הרכב הוועדה לבחירת שופטים בעייתי ומביא לתוצאות לא מאוזנות, והליכי המינויים לוקים בכשלים; וכי לעמדתו ראוי לפתור את כלל הנושא בשינוי יסודי של הרכב הוועדה ושל כלל דרכי עבודתה.

דיון והכרעה

7. נקודת המוצא עליה אין חולק היא, כי העיקרון האוסר על מי שנושא בתפקיד ציבורי להימצא במצב של ניגוד עניינים, הוא מעקרונות היסוד של שיטתנו המשפטית. "מן הראשונות במלכות בתורת המינהל הציבורי בישראל" (בג"ץ 6499/99 המפד"ל – המפלגה הדתית הלאומית נ' הרב בן-עזרא, פ"ד נג(5) 606, 618 (1999); בג"ץ 3056/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקאות 16 ו-20 (25.3.2021) (להלן: עניין הסדר ניגוד העניינים)). איסור זה נובע מהחובה החלה על הרשות לפעול בהגינות ובתום לב ובהתאם לכללי הצדק הטבעי, ולשקול שיקולים ענייניים בלבד. הוא נועד לשם הבטחת אמון הציבור בשירות הציבורי, לשמירה על טוהר המידות ולהבטחת קיומו של מינהל תקין הפועל לטובת הציבור (ראו למשל: בג"ץ 6299/21 עמותת עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' מועצה מקומית כעביה טבאש חג'אג'רה, פסקה 25 (8.11.2023); בג"ץ 415/19 לוי נ' שר הפנים, פסקה 16 (21.4.2020); עע"מ 4011/05 דגש סחר חוץ (ספנות) בע"מ נ' רשות הנמלים (חברת נמלי ישראל פיתוח ונכסים בע"מ), פסקה 38 (11.2.2008); בג"ץ 8192/04 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש-הממשלה, פ"ד נט(3) 145, 165 (2004); בג"ץ 531/79 סיעת הליכוד בעיריית פתח תקווה נ' מועצת עיריית פתח תקווה, פ"ד לד(2) 566, 571 (1980)).

8. המבחן לקיומו של ניגוד עניינים הוא מבחן אובייקטיבי הנבחן מנקודת מבטו של "אדם סביר היודע את כל פרטי העניין". השאלה הנבחנת במסגרתו היא "האם מתקיים חשש, במידת ההסתברות הנדרשת, שמא יש באינטרסים האחרים של עובד הציבור כדי למנוע ממנו לבצע את עבודתו ללא משוא פנים" (בג"ץ 9485/08 עזרא נ' ועדת המשנה לנושאים תכנוניים עקרוניים (ולנת"ע), פסקה 19 (30.1.2012); ראו גם: עע"מ 7664/20

המועצה הארצית לתכנון ובנייה נ' ה.ה. משקיעים במקרקעין בע"מ, פסקה 41 (5.7.2022);
 עע"מ 3597/20 ארבע איי התפלה בע"מ נ' מדינת ישראל – משרד האוצר, משרד האנרגיה
 ורשות המים, פסקה 24 (19.8.2020)). השאלה מהי מידת ההסתברות הנדרשת לעניין זה
 – "אפשרות ממשית" או "חשש סביר" – טרם קיבלה מענה חד-משמעי בפסיקה, אם כי
 קיימת מגמה לפיה מקום שבו ניגוד העניינים נובע מאינטרס אישי נוגד (להבדיל מאינטרס
 מוסדי או ציבורי), די להצביע על חשש סביר לניגוד עניינים (וראו: עניין הסדר ניגוד
 העניינים, פסקה 36; בג"ץ 5623/21 עטיס נ' ועדת החקירה הממלכתית לחקר אסון הר
 מירון, פסקה 16 (17.10.2021); דפנה ברק-ארז משפט מינהלי כרך א 537-538 (2010)
 (להלן: ברק-ארז)).

9. לטענת העותר בענייננו, מעורבותם של השופטים חברי הוועדה בדיונים הנוגעים
 למועמדים מקרב עובדי בית המשפט העליון אינה עולה בקנה אחד עם ההלכה הפסוקה
 המפורטת לעיל. לשיטתו, ההיכרות הקיימת בין שופטי בית משפט זה לבין המועמדים
 מקרב עובדי בית המשפט, אף אלה שאינם מצויים עמם בקשרי עבודה הדוקים, מקימה
 חשש סביר לניגוד עניינים המצדיק את הימנעותם הגורפת של השופטים חברי הוועדה
 מלהשתתף בדיונים על אותם מועמדים. טענה זו אין לקבל.

10. בפסיקה הובהר זה מכבר כי לא כל היכרות אישית בין אנשים מעוררת חשש
 לניגוד עניינים (וראו למשל: בג"ץ 496/81 אללטיף נ' מנכ"ל משרד החינוך והתרבות, פ"ד
 לו(2) 415, 420-421 (1982); בג"ץ 1948/18 התנועה לטוהר המידות נ' היועץ המשפטי
 לממשלה, פסקה 8 (21.6.2018); ברק-ארז, עמ' 537 ו-548-549; טנה שפניץ ניגוד עניינים
 במגזר הציבורי למעשה ולהלכה 295-296 (2013) (להלן: שפניץ); יצחק זמיר "ניגוד
 עניינים בשירות הציבורי" ניגוד עניינים במרחב הציבורי – משפט, תרבות, אתיקה,
 פוליטיקה 225, 244 (תשס"ט)). דברים אלה אמורים ביתר שאת כאשר מדובר בהיכרות
 על רקע מקצועי, לרבות קשרי עבודה, שאז הנחת היסוד היא כי היכרות כאמור אינה
 מקימה כשלעצמה חשש סביר לניגוד עניינים. כך נקבע בעבר על ידי בית משפט זה
 בהקשרים של ועדות מינויים שונות (וראו למשל: בג"ץ 322/77 הדר נ' בן ארי, פ"ד לא(3)
 762, 765-766 (1977), בו נקבע כי היכרות מקצועית מוקדמת בין חבר בוועדת בוחנים
 לבין אחד המועמדים למשרה אינה פוסלת את חבר הוועדה מלכהן בה (וראו בהקשר
 דומה גם: בג"ץ 685/78 מחמוד נ' שר החינוך והתרבות, פ"ד לג(1) 767, 771 (1979));
 ובג"ץ 3751/03 אילן נ' עיריית תל-אביב-יפו, פ"ד נט(3) 817, 829-833 (2005) בו נקבע
 כי היכרות מקצועית מוקדמת של חבר ועדה במכרז פנימי עם אחד מהמועמדים אינה
 יוצרת כשלעצמה ניגוד עניינים). כך נקבע גם בהתייחס לוועדה מושא ענייננו ממש,

בעתירה בה התבקש לקבוע כי נשיא בית משפט זה מנוע מלדון במועמדותו של מועמד מסוים לשופט בית משפט מחוזי. וכפי שנאמרו הדברים בפסק הדין:

"אפילו נצא מהנחה שהתאור העובדתי מהימן, אין בעובדות העתירה להקים עילה לפסילת הנשיא ברק מלדון, במסגרת הוועדה לבחירת שופטים, בעניינו של השופט אוקון. כל שניתן להסיק מעובדות שבעתירה הוא, שהנשיא ברק מכיר בידע המקצועי-משפטי של השופט אוקון, ורואה אותו כשיר וראוי לבדוק את ההיבטים המשפטיים בספר העומד להתפרסם. הוא בודאי יודע ועמד על כישוריו המשפטיים גם בהיותו של השופט אוקון מכהן כשופט מחוזי בפועל וכרשם של בית המשפט העליון. אלא שהכרות כזו של חבר ועדת מינויים, במסגרת עבודה ועל רקע מקצועי, עם מועמד למשרת שיפוט, אינה פוסלת אותו מלכהן בוועדת מינויים הדנה בעניינו של המועמד. אין היא מצביעה על אפשרות ממשית לניגוד עניינים, ואף לא על חשש ממשי לניגוד כזה" (בג"ץ 8673/01 פדרמן נ' נשיא בית המשפט העליון, פסקה 3 (8.11.2001); ההדגשה הוספה).

על רקע האמור, אין כל מקום לטענה כי השתתפותם של שופטים חברי הוועדה בדיונים על אודות מועמדים מקרב עובדי בית המשפט אינה עולה בקנה אחד עם ההלכה הפסוקה; ואין כל מקום לקביעת כלל גורף כמשאלת העותר, האוסר על כלל השופטים חברי הוועדה להשתתף בדיונים לגבי מועמדים הנמנים עם עובדי בית המשפט. השאלה האם קיים חשש סביר לניגוד עניינים תלויה בנסיבות המקרה הפרטניות ונבחנת על בסיס טיב הקשר בין הגורמים הרלוונטיים, ועל פי הדין הקיים אין בהיכרות כשלעצמה כדי להביא למסקנה בדבר קיומו של חשש כאמור (וראו: ברק-ארז, עמ' 548-549; שפניץ, עמ' 296-294; לביטוי נוסף לגישה זו ראו גם: דין וחשבון הצוות לחשיבה מחודשת בהיבטי ניגוד עניינים 33-34 (2018); הנחיית היועצת, פסקה 22).

11. העותר מנסה בעתירתו לאיין את הצורך בבחינה פרטנית של טיב היחסים בין הגורמים הרלוונטיים בהקשר לעניינו, בציינו כי מערכת היחסים בין עובדי בית המשפט כולו היא קרובה והדוקה, וכי קיימים בין כולם יחסי היכרות ועבודה קרובים ותכופים. אלא שמעבר לכך שמדובר בטענה שנטענה באופן כללי וללא כל תימוכין ממשיים שדי בכך כדי לדחותה, כאמור בתגובה לעתירה – רשמי בית המשפט מכהנים בתפקיד שיפוטי עצמאי שאינו צמוד לשופט כזה או אחר והם אינם מצויים בקשרי עבודה הדוקים עם שופטי בית המשפט (כאשר החלטותיהם אף נתונות לערעור לפי שופט בית המשפט (סעיף 96(ה) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984) (להלן: חוק בתי המשפט)); ועוזרים משפטיים לשופטים אינם מקיימים קשרי עבודה הדוקים עם שופטים

אחרים זולת השופט עמו הם עובדים באופן שוטף. בנסיבות אלה ברי אפוא כי אין במערכת היחסים "הכללית" הנטענת בין עובדי בית המשפט, ככל שקיימת כזו, כדי להצדיק כלל גורף לפיו שופטים חברי הוועדה לעולם יהיו מנועים מהשתתפות בדיונים בעניינם של מועמדים מקרב עובדי בית המשפט.

יוצר בהקשר זה, בהתייחס לרמיזות הנשמעות בעתירה לפיהן השופטים חברי הוועדה אינם פועלים על פי שיקול דעתם העצמאי נוכח הקשרים הקרובים ביניהם כנטען, כי בהתאם להוראת סעיף 6א לחוק בתי המשפט, "חבר הוועדה יצביע על פי שיקול דעתו, ולא יהיה מחויב להחלטות הגוף שמטעמו הוא חבר בוועדה" (וראו בהקשר זה גם בדברי ההסבר להצעת חוק נושאי משרה שיפוטית (שיקול דעת של חברי ועדה לבחירת נושאי משרה שיפוטית) (תיקוני חקיקה), התשס"ד-2004, עמ' 41); וכי בנוסף על כך חלים על השופטים החברים בוועדה כללי אתיקה לשופטים, התשס"ז-2007. על כן אין לקבל העלאת אמירות כלליות ומרומזות מצד עותר בדבר פעילותה של הוועדה, ואף לא חשדות וחששות שלא הונח להם ביסוס רציני בעובדות (ראו והשוו: בג"ץ 8756/07 עמותת "מבוי סתום" נ' הוועדה למינוי דיינים, פסקה 42 (3.6.2008); בג"ץ 8527/20 שרת התחבורה ח"כ מירי רגב נ' שר המשפטים מר אבי ניסנקורן, יו"ר הוועדה לבחירת שופטים, פסקה 17 (14.12.2020) (להלן: עניין רגב)).

12. העותר הוסיף וטען בעתירתו כי מעורבותם של שופטים חברי הוועדה בדיונים לגבי מועמדים עובדי בית המשפט, אף אינה עולה בקנה אחד עם הוראות הנוהל. גם טענה זו אין לקבל. הנוהל קובע כי "חבר ועדה יפעל בלא משוא פנים ומתוך גישה הוגנת ובלא שיהיה לו עניין אישי בהחלטותיה של הוועדה", כאשר "עניין אישי" מוגדר בין היתר כ"קשרי עבודה הדוקים עם חבר הוועדה עד לחלוף שנתיים מסיום הקשרים האמורים". הנוהל אינו קובע כלל גורף כלשהו האוסר על מעורבות כאמור, וניסיונו של העותר להיתלות במילים "גישה הוגנת" על מנת לעגן כלל גורף כזה נדון לשבט. זאת בפרט על רקע הדין הקיים.

13. ולבסוף, באשר לטענות העותר לעניין עדכון הנוהל, הנסוכות על כך שמדובר לגישתו בנוהל "לקוני במיוחד" אשר "אינו כולל היבטים רבים המקובלים בשירות המדינה". ראשית, בצדק נטען בתגובה כי הנוהל נקבע על ידי הוועדה במסגרת קביעת סדרי עבודתה, ומתחם ההתערבות על דרך פעולתה של הוועדה הוא צר מאוד (עניין רגב, פסקה 17 והאסמכתאות שם). שנית, החובה שלא לפעול בניגוד עניינים מוטלת על כל אחד ואחד מחברי הוועדה, ואין מקורה בנוהל כי אם בדין כמפורט לעיל. ושלישית, בכל הנוגע להנחיית היועצת, יש ממש בטענה לפיה להבדיל מתפקיד ציבורי "רגיל" שבו

ידועים תחומי העיסוק בתפקיד ואיתור ניגוד העניינים מתאפשר באמצעות מילוי שאלון – חברי הוועדה אינם יודעים מראש ובתחילת כהונתם באילו מועמדים ידונו, ומילוי שאלון ביחס לכל אחד ואחד מהמועמדים הנדונים בוועדה מטיל נטל מכביד ביותר ובלתי אפשרי. מכל מקום, מהתגובה לעתירה עולה כי בפועל, ככל שקיים למי מחברי הוועדה ניגוד עניינים ביחס למועמד מסוים הוא מודיע לחברי הוועדה; וככל שמתעוררות אצלו שאלות בנושא, עליו לפנות לייעוץ המשפטי לוועדה על מנת שיחווה את דעתו. כללים אלה נותנים מענה לחששותיו של העותר. בפועל כך מתנהלת הוועדה, כאשר במקרה זה משיב 2 לא ייטול חלק בדיון ובהחלטות הוועדה בנוגע למשיבה 6; משיב 3 לא ייטול חלק בדיון ובהחלטות הוועדה בנוגע למשיב 8; ומשיבה 4 לא תיטול חלק בדיון ובהחלטות הוועדה בנוגע למשיבות 7 ו-9. זאת למרות שבחלק מהמקרים הדבר הוא בגדר החמרה שאינה מתחייבת מהנוהל.

14. בשולי הדברים יוער כי יש גם ממש בטענה כי היה מקום לדחות את העתירה על הסף מחמת שיהוי. זאת הן בשים לב למועד פרסום ההודעה על רשימת המועמדים ברשומות ולמועד המענה מצד משיבים 1-2 לפנייה המוקדמת, ובהינתן מועדי התכנסות הוועדה; והן – בהתייחס לטענות לגופו של הנוהל – בשים לב לכך שהנוהל פורסם כבר מלפני שנים רבות, בשנת 2011, ואין בטענות לעניין אירועים שהתרחשו במדינה לפני מספר שנים כדי להקהות מהשיהוי שדבק בהקשר זה (וראו והשוו: בג"ץ 1530/21 פורום קהלת (ע"ד) נ' משרד החקלאות ופיתוח הכפר, פסקה 15 (17.6.2021); בג"ץ 1240/18 שדולת הנשים בישראל נ' הוועדה לבחירת שופטים, פסקה 10 (19.2.2017); בג"ץ 1460/18 דרורי נ' הוועדה לבחירת שופטים, פסקה 9 (21.2.2018)). עם זאת, נוכח המסקנה לפיה דין העתירה להידחות לגופו של עניין, לא ראיתי להרחיב בדברים.

התוצאה היא שהעתירה נדחת. העותר יישא בהוצאות לטובת אוצר המדינה בסך של 5,000 ש"ח.

ניתן היום, י' באדר א' התשפ"ד (19.2.2024).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט